

BAJTÁRSI

LEVÉL

1957. X. évf. 10. sz. levél. 81. oldal. Utrecht 1957. X. 10.

AHOGYAN MI LÁTJUK.

A júniusi 6. sz. Levelünkben már beszámoltunk arról, hogy az ENSZ-nek a magyarországi események kivizsgálására kiküldött ötös külön bizottsága jelentésével elkészült, és azt tanulmányozásra kiadták a tag-államok kormányainak.

Hosszas vajúdás után, de főként azért, mert a londoni leszere-
lési albizottság hónapokig tartó, teljesen eredménytelen tárgyalásain
Zorin szovjet megbízott nem mosolygott tovább, hanem kimondta az egysé-
ges nyugati javaslatra a "nyet"-et, mégis összehívták a rendkívüli köz-
gyűlést szeptember 10-re a magyar ügy soronkívüli megtárgyalására.

Napokon át tartó hozzászólások után, a Szovjetunio és a kommu-
nista vezetés alatt álló államok minden mesterkedése és hazug ellenveté-
sei dacára, az ENSZ rendkívüli közgyűlése 60 szavazattal 10 ellenében
az alábbi kivonatban ismertetett határozatot hozta:

1./Elismerés a magyar kérdéssről szóló jelentést elkészítő
ötös ENSZ bizottságnak munkájáért. 2./A jelentés hitelességének tudomá-
solvétele. 3./Annak megállapítása, hogy az 1956 október-novemberben tör-
tént magyar felkelés tiszta és nemzeti forradalom volt. 4./A jelentés
alapján az ENSZ közgyűlése megállapítja, hogy a.) a Szovjetunio megsértet-
te az ENSZ alapokmányát, megfosztotta Magyarországot szabadságától és
politikai függetlenségétől, a magyar népet pedig alapvető emberi jogai-
nak gyakorlásától; b.) a jelenlegi magyar kormányt a Szovjetunio fegyve-
res beavatkozással erőszakolta a magyar népre; c.) A Szovjetunio magyar
állampolgárok tömegeit deportálta saját területére; d.) A Szovjetunio
megsértette az 1949-es genfi egyezményben vállalt kötelezettségeit; e.)
A jelenlegi magyar hatóságok megsértették a békeszerződésben biztosított
emberi- és szabadságjogokat. 5./E tetteket elítéli a közgyűlés korábbi
határozatainak semmibevevésével együtt. 6./A közgyűlés közösséget vállal
a magyar néppel. 7./További erőfeszítéseket kell tenni annak érdekében,
hogy Magyarország ügyében érvényesüljenek az ENSZ céljai és elvei. 8./
A közgyűlés felhívja a Szovjetunio kormányát és a jelenlegi magyar ható-
ságokat, hogy hagyjanak fel a magyar nép ellen eddig alkalmazott megtor-
ló intézkedésekkel, tartsák tiszteletben Magyarország jogát a szabadságra
és a politikai függetlenségre, valamint a magyar nép jogát az alapve-
tő emberi és szabadságjogokra, és tegyék lehetővé a deportált magyar ál-
lampolgárok hazatérését a Szovjetunióból. 9./A közgyűlés felkéri távo-
zó elnökét, Wan herceget arra, hogy mint az ENSZ megbízottja a magyar kér-
désben, keresse annak módját, hogyan szerezzenek érvényt a magyar ügyben
hozott ENSZ határozatoknak, és erről tegyen jelentést a közgyűlésnek.
10./A magyar kérdést felveszi a most kezdődő szavazatkeddi ENSZ ren-
des közgyűlés ideiglenes tárgysorozatára.

A javaslat, illetve határozat ellen szavaztak: Albánia, Bulgá-
ria, Fehéroroszország, Csehszlovákia, Magyarország, Lengyelország, Románia,
Ukrajna, a Szovjetunio és Jugoszlávia.

A szavazástól tartózkodtak: Afganisztán, Ceylon, Egyiptom, Finn-
ország, India, Indonézia, Nepál, Szaudi-Arábia, Szíria és Jemen.

Szoboljev szovjet megbízott nem takarékoskodott a gúnyos megjegyzésekkel a tárgyalások folyamán, s többek között az ENSZ-t egy olyan szinpadnak nevezte, amelyen az amerikaiak összetákoltt, méltatlan koholmányait adják elő; majd Kádár helytartó megbízottjával, Mád Péterrel együtt azzal vádolták az ötös bizottság tagjait, hogy utasításokat fogadtak el kapitalista országoktól, amelyek a magyar ügyvel leplezni akarják agresszív törekvéseiket és kiterjeszteni befolyasukat függetlenné lett államokra.

Szokatlan ez a hangnem nemzetközi fórumok tárgyalásain, de még szokatlanabb az a szemérmetlen hazugság, mellyel Hazánkat független államnak minősítik. Hogyan lehet függetlennek említeni is egy olyan államot, amelyben népének akarata ellenére helytartó kormányoz, kit idegen hadsereg szuronyai tartanak hatalmon. De ezek talán nem is fontosak, mert a szabad világ képviselői által megszokottak már a kommunista hazug állítások, félős csak az, hogy ezek elfogadott argumentumok is lesznek.

Sokkal fontosabb ezelnél az a tény, hogy az ENSZ, mint erkölcsi testület, alapokmányaiban lefektetett emberi szabadságjogokat sértő némely tagjai ellen még mindig nem morészel kényszerítő rendszabályokat alkalmazni határozatainak betartására, illetve azok foganatosítására. E helyett az egyébként tiszteltreméltó Wan herceg megbízatásával csak ismétolten mellékvágányra tölta nemzeti ügyünket, s újabb időt engedélyezett a Szovjetunióknak, hogy terveit Kádár helytartója útján Hazánkban megvalósítsa.

oooOooo

LESZ MÉG AZ ISTENNEK SZÜKSÉGE MAGYARRA.

Megásták a nagy sírt gonosz ármádiák:
Temetni a magyart jött az egész világ.
Állunk a sír körül: apraja és nagyja,
Utolsókat kongat a falvak harangja...
Nincsen az Istennek szüksége magyarra?

Am de várni kell még, van még aki késik,
Van még, aki harcol, van még, aki vérzik.
Aki élni akar, most indult rohamra,
Még hős akar lenni, mielőtt meghalna.
Nincsen az Istennek szüksége magyarra?

Tépett zászlónk hozzák, Szűz Mária rajta,
Mindent a Hazáért, leng a feliratja.
Vérbon, aki hozza, már-már, alig bírja,
Véres a homloka, sebesült a karja...
Nincsen az Istennek szüksége magyarra?

Rákóczinak tépett zászlóit is hozzák,
Istenem, milyen jó a nagyvilág hozzánk!
Temetni jöttel: el, nagy halotti torra,
Eljött a világ, hogy háláját lörbja.
Nincsen az Istennek szüksége magyarra?

Koronánkat hozza pajzson két szép angyal,
Daliák kísérik fényes, kivont karddal.
Ha majd a göröngyöt leszörják a sírba,
Ők állnak fejfának szoborként a sírra.
Nincsen az Istennek szüksége magyarra?

Egünk is beborult, napunk lehanyatlott.
Istenem a magyar, jaj de nagyot botlott!
Mindig másért harcolt, másért ment rohamra,
Mégis követ dobtak mindig a magyarra.
Nincsen az Istennek szüksége magyarra?

Borús, sötét egünk pirkadásba hajlik,
Valami szomorú, magyar nóta hallik:
"Ébredj magyar, ébredj!" - zengi ezer angyal,
Nincsen az Istennek baja a magyarral,
Nem lesz az Istennek baja a magyarral!

Tépett harci zászlók feszülnek viharok,
Alattuk fegyveres magyarok rohannak.
Fujják a kürtöket: rohamra, rohamra!
Van még az Istennek szüksége magyarra!
Lesz még az Istennek szüksége magyarra!

Hajjas István.

oooOooo

A MULT ÉS JELEN.

Nem mindenki jutott Testületünkbe, amely nagyon is megvalósította jelentkezőit; nagy volt a választék, és a jó közül is a legjobbakat, a lojálisabbakat választották ki. És hányféle puhátoláson, megállapításon, elbíráláson esett keresztül az illető, amíg a felvétele sikerült. Akkor pedig még csak a kezdet-kezdetén volt a felvett.

Nehezen értették meg a kivülállókat, miért jelentkeznek oly celszerűtlenül a csendőrséghez? Hiszen hacsak egy-két dolgot említek meg, mint pl. a szolgálatteljesítés nehezebb volt, mint a honvédségnél. Itt éjjel-nappal szolgálatot kellett teljesíteni. Nem számított sem az eső, sem a hófúvás, de a 10-20 fokos hideg sem. A fegyelem? Tudjuk... Az örökös tanulás? A laktanyai élet, nősülés korlátozás, különféle tanfolyamok végzése, takarékoság, amely már majdnem a kényszer határán mozgott stb. stb. És mégis. Nagy vonzó ereje volt a kakastollas kalapnak... A szolgálatban álló járőr - bizonyos törvényes határok között - élet s halál ura volt. Milyen tekintélye volt az őrsparancsnoknak, de minden egyes csendőrnök is. Höl nem látták szívesen, ki nem becsülte, tisztelte őt? A törvényt betartó lakosság becsülte pártatlanságukat, tudásukat, példás egyéni és testületi életüket, fáradhatatlan és eredményes szolgálatteljesítésüket, önzetlenségüket, megbízhatóságukat.

Nem hiába volt a Testület európai híru. Ezt a hírnevet az elődök alapozták meg, mi becsületesen megtartottuk.

Bizony nem könnyű dolog volt őrsparancsnok lenni. De mi minden történt addig, míg valaki odáig jutott? Mert a parancsnoki kiválasztásnál a rátermettség esett igen jelentősen latba a tudáson, a szellemi felkészültségen és bizonyos számu szolgálati éveken felül.

-.-

Göndör Sándor m. kir. csendőr tisztbelyettes, őrsparancsnok volt az X-i őrsön. Már bizony nem gyerekember. Mintázni lehetett volna róla az arányos, szép férfit. Szellemi felkészülése? Ennélkül nem viselhetné volna a hajtókáján azt a bizonyos kis ezüstözött koronás gombot. Ugy vigkedélyű férfi volt, és mégsem lehetett csak mosolyogni is látni. Inkább komoly, magába zárkozott ember bonyomását heltette. Pedig nem olyan volt, csak idejének nagyobbik részét gondolatai, tervezgetése foglalta el. Sokat gondolkozott őrskörlete közbiztonságának megjavításán, mert azt akarta elérni, ne csak ő, ne csak alárendeltjei legyenek kiválóak, hanem őrskörletének közbiztonsága is. Azt tartotta: nem ott jó a közbiztonság, ahol minden elkövetett bűncselekmény ki is derül, hanem ott, ahol a lehető leg'isebbre zsurgorodik össze a büntetendő cselekmények elkövetése. Ez viszont nemcsak t le függött, hanem az őrskörlet lakosságától is. És mégis évről-évre javult az állapot. Hogy mivel, milyen eszközökkel tudták ezt ő és beosztottjai elérni, nohéz lenne mindazt megírni...

Egy gyenge oldala mégis volt Göndör thts-nak. Ugyanis jelentéktelen ügyeket, amelyeket figyelmeztetéssel is elintézhettek a járőr, ő "házilag, költségmentesen" intézett el. Igen hamar járt a közö. Őrskörletében sok keresztfia akadt e vonatkozásban. De a lakosság komoly elomo miatt mégjobban tisztelte, szerette.

-.-

Dolgos Simonnak csak a neve volt ily szép hangzása. Egyébként a maga 18-20 évével, ha a munka temetésére kellett volna menni, biztosan a zászlóvivő lett volna. Barminő rendezavarás fordult elő Agyagos községben, Simon barátunk biztosan köztük volt, ha történetesen nem ő lett volna az egésznek értelmi szerzője és gyakorlati kivitelezője is. Nem is volt nehéz dolga a járőröknek. Az első kikérdezett Simon volt. Dolgos Simon is Göndör bajtársunk keresztjénél közé tartozott, de ha nem téved a krónikás, ő volt a bérmaapja is Simon barátunknak.

Eltekintve a házilag és költségmentesen való elintézésektől, amely olykor Göndör thts. és Simon barátunk között lejátszódott, a

./.

viszony közöttük: között igen-jónak volt mondható. Hány alkalommal kapott Simon cigarettát Göndör thts-től, ha történetesen nem volt semmi a rovásán. Bácsukor meg biztosan kijárt a fél liter bor, ugyancsak Göndör thts terhére.

De a "felszabadulás" is behövelezett. És utána nem akartak csendőrt látni. Nem is láttak, de közbiztonságot sem...

Élni meg mégis csak kellett, tehát mindenki úgy és ott kereste a megélhetést, ahol éppen lehetett. Ha valaki csendőr volt, az kereseti lehetőséget nehezen talált. Ott, ahol ismerték, azután véglegesen nehezen, illetve sehogysom ment ez.

Göndör thts is az építési szalmában helyezkedett el egy nagyobb városban. Jól is ment minden, hiszen már több mint 4 éve hordta ott a téglát, kavarta a maltert, homokot rostált, meg ami éppen sorra került.

Egyik napon aztán mintha rég ismerős hangot hallott volna Göndör Sándor építési segédmunkás. A hang eredete felé tekintve, nemcsak az, hanem az egyén is ismerős volt. Dolgos Simon kőművest ehez az építkezéshez utalták. Nevezett is hamarosan emlékezett a délceg, kemény kezű volt őrsparancsnokra. És a legközelebbi munkaszünet alkalmával már oda is ment hozzá beszélgetni.

-No elvtárs, emlékszik-e még rám? Akkor igen kemény keze volt. Akkor igen magas lovon ült, ha gyalog járt is. Akkor maguk parancsoltak a szegényebb népnek. Hát most mi parancsolunk! Akkor nekünk kellett bujnyunk meguk elől, most meg maguk bujkálnak. Hogy izlik a munka? Akkor mi dolgoztunk, maguk meg csak sétálgattak, parancsolgattak, szekálták a népet, nem is szólva arról, hogyan kínozták, verték. Lássá ez az igazság: most egyenlők vagyunk. Dolgozunk mindannyian, de magunknak, akkor meg csak az uraknak, meg a tőkének.-

-Nézze Simon, én akkor sem ültem magas lovon, csak rendet tartottam. Ma -mások helyettünk- szintén rendet akarnak tartani. Én akkor is csak a munkámat végeztem, tőlem telhetőleg jól. Ma is azt csinálom. Ahova a sors állított, ott elvégzem azt a munkát úgy, ahogy legjobb tudásom szerint lehet. Különbözik senkisé megéznél el! Előünk csak azok bujváltak, akik úgy érezték, bujniuk kell, mert valami valahol nincs rendben. Én most sem bujkálok, hanem dolgozom, ezt tettem egész életemben. És ha maga megpróbálta volna, milyen nehéz volt az, amit "sétálásnak" nevezett, nem így beszélne. És egyenlők sem vagyunk, mert maga kőműves, én meg csak segédmunkás. A fizetésünk sem egyenlő. De maga felett is van valaki, aki magának parancsol, és maga engedelmessodik. Ez a világ sora! Volt, aki meg is kapta tőlem azt, amit akkor megérdemelt, de mi senkit nem ki-noztunk: vagy vertünk.-

Pár-heti együtt dolgozás után Dolgos Simon tapasztalta, hogy Göndör segédmunkás különben dolgozik, mint a többiek. Illetve ő rendszeren dolgozik... Soha többé nem volt ellene, szinte kereste a társaságát, barátságát.

Egy alkalommal -fizetés után- együtt távoztak a munkahelyről. Dolgos Simon kezdte a beszélgetést.

-Nem szóltam senkinek, hogy ki volt "Maga". Akkor azonnal el-bocsájtanák. Tudom, élni meg kell. Hol kapna megint munkát, mint volt csendőr? Schol. Én azért mégis sokat köszönhetek maguknak. Egypárszor meg is mentek, de talán annak köszönhetem, hogy lett belőlem valaki, hogy tanultam egy ipart. Ha akkor azt csináltam volna, amit ma, rendszeren dolgoztam volna, tudom, sohasem lett volna bá tődásom Tiszthelyettes urtól.-

-Simon, csak voltam tiszthelyettes ur!-
-Igen tiszthelyettes csak volt, de ur ma is. Nem az teszi ám az urat, aki henceg, parancsolgat, hanem aki szívvel-lélekkel végzi azt a munkát, ahová őt a sorsa állította. Tiszthelyettes ur pedig akkor is, most is mintaszerűen végzi el a munkáját. Én csak megköszönöm azt, hogy jó utra terelt. De a többiek előtt erről nem beszélhetek.-

És hat évvel később -1956. telén- Göndör Sándor is kicsit hosszabbat lépett és a szabad földre jutott.

Hamarosan elhagyta a tábor, hogy munka után lásson. Aki nem válogatós a munkaalkalomban, aki akar is komolyan dolgozni, annak akad is munkája.

Egy fakitormelő cég alkalmazta munkára. Fát vágott, de hama-
./.

rósan már "parti Führer" lett a hasonló hazátlan munkások között, akik becsülték, szerették.

Egy tavaszi napon, mintha zörögne a haraszt, ág roppanna ott, ahonnan a vadat is elriasztotta a fávágók állandó kopácsolása. Egy rémült, kiélezett, lerongyolódott alak bujt elő a bokrok súfrijéből.

-Hol vagytok emberek?-

-Jó helyen testvér, szabad földön.-

A beszélgetésre a "parti Führer" is felfigyelt. Mintha ismerős lenne a hangja a jövevénynek, az elcsigázott arcban is ismerős vonásokat fedezett fel.

-Csak nem Dolgos Simonnak hívják magát?-

-De annak. Honnét tud... Gőndör thtts ur. Itt vagyok, eljöttem, nem bírtam tovább.-

Az éhségtől, az izgalmaktól, a kimerültségtől összecsett.

-No Simon most megint én parancsolok. Fel van véve ide munkásnak. Beosztva az én csoportomba. Ismerjük egymást. Dolgozni tudunk mind a ketten. Hogy a munka becsületesen lesz elvégezve, az biztos, mert ezt megkövetelem én, tőlem meg azok, akik itt alkalmaznak bennünket.-

oooOooo

AZ EREDETI DŰN RABJA.

(folytatás)

-Várgy egy pillanatot- mondta Géza még mindig gondterhelten.

-Feltárom előtted nézetemet a katonai szolgálattal kapcsolatosan, és kérlek, mondj véleményt nyíltan és őszintén. Amikor megkaptam a behívót, igen sokat gondolkoztam az eseten, a többek közt szükséges is gondoltam. Később azonban jobb belátásra jutottam. Bár nagyon gyarló dolog az, ha egy hazafi fegyvert fog a saját hazája ellen, de ezzel a látszattal szemben nagy előny is származhat abból a hazára. Csak röviden említem, hogy mi függ attól, ha egy pilóta csak másodperccel előbb vagy később oldja ki a bombákat? Ezzel azt akarom mondani, hogy nagyon is sok függ attól, hogy a katona hogyan és hova löv. Így van?-

Közben barátja tekintetét vizsgálta, a kinnek arcvonásai elárulták a meglepetését, úgy hogy szóhoz sem tudott jutni. Gézát a némaság magyarázatának tovább folytatására késztette:

-És alig találunk olyan katonai beosztást, amelyben egy katonára nem cselekedhet a szíve szerint. Ne is említsen egy katonai megszólítás kedvező alkalmát. Mondhatom, ez a felismerés nagy követ oldott le a szívemről. Mit szólsz hozzá?-

-Hogy... hogy...-dadogta István csodálkozó arc kifejezéssel. -Nem ismerlek rád. Ugy, ahogy mondom. Nem. Gyanaokodom. Ilyet még feltételezni sem mertem rólad annak ellenére, hogy évek óta ismerlek. Gézám, valóban a szív beszélne belőled, én tévedtem volna? Kimondhatatlanul megleptek szavaid. Bár... de hogyan kedves barátom... Az ismeretségünk ideje alatt soha egy szóval, mégkevésbé tettel el nem árultad, hogy így és benned a hazánk iránti szeretet lángja. És most?... Hogyan is tudtad te eddig oly mélyen rejtegetni szívvedben a hazaszereteted? Nagy vonalakban ismerem az embereket. Egy kis boros hangulatban rendszerint kiöntik szívüket és Te...-

-Ah!- szakította félbe Géza. -Miért tettem volna? Hiszen ezidőig nagy általánosságban a nemzetünk nyugalomban élt, de most veszélyben van. És úgy gondolom, hogy a hazaszeretet lángja fellobban minden hontalan magyar szívben, amikor a hazája veszélybe kerül.-

-Meglepő Gézám; sajnos, hogy nem sok idegenben élő magyar gondolkozik...-

Az ajtón kopogtak és két közös barátjuk -Lajos és Dezső- léptek a szobába. fanyar mosollyal. Az értezőkről nyomban megállapították, hogy rendkívüli eset vezérli őket. István meglepetten kérdezte tőlük: -Talán ti is?-

-Eltaláltad- felelte Lajos.

-De akkor elénekelhetjük a régi slágert: "Bácsuzni jöttem, a szívem olyan nehéz"-szólt közbe Dezső. Gézához fordulva kérdezte: Te milyen fegyvernemnél szolgáltál?

-Gyalogságnál, és Te?-

-A légvédelmiemnél.-

-És Te Lajos?- kérdezte Géza.

-Gyalogos voltam.-

-Akkor fegyvertárs vagy- nyújtotta István a jobbját kézzsoritásra Lajos felé. -Igaz, itt csak három hónapra voltam átképzésen, s mint tartalék szerepek.-

-És mit tennél, ha behívnának? ezt kérdezem abban a tudatban, hogy jó magyarnak ismerünk- szólalt meg hirtelen Dezső.

-Mennék- felelte István, meglepődve a kérdésem. Lajos és Dezső tágra nyílt szemekkel nézett egymásra és kisebb szünet után Lajos Istvánhoz fordult:

-Olyan egyszerűen mondad, mintha neked egészen természetes lenne, hogy magyar magyar ellen fog fegyvert. Ez érthetetlen előttem. Valóban mennél vagy?...-

A kérdezett elgondolkozva tekintett egy, a falon függő családi képre. Géza nyomban sejtette, hogy Istvánt a bizalom kérdése készteti gondolkodásra, segítségére sietett, s beszédbe kezdtek:

-Egy szív, egy lélek! Vasárnap itt fogunk találkozni- s kezét búcsúzásra Lajosnak és Dezsőnek nyújtotta. Pár perccel később követte őket.

István már lassan kezdte megszokni a barátai mind gyakoribb búcsúztatását a polgári életből. Az egyik napon őt is hívták az irodába. Sejtelve nem csalt, a behívót kézbesítették neki. Kissé még örült is, hogy követheti barátait.

Amikor a századával francia partot ért, elszórnýódott a dúló csaták romhalmazatain. A hatalmas városok helyén kémény roncsok és egy-két templom megrongált tornya bémult ridegen rájuk. Átgondolta a történeteket és szánalommal tekintett az ágyuk bomblésének irányába. Olykor-olykor a föld is megrzódualt alatta.

Pillanatok alatt csoportokra osztották a századot, s egy félórányi géphocsizás után csoportját élclmi- és lőszer őrzésre alkalmazták.

Egy héttel később újból Kelet-felé vonultak, s alig két hónap után már Németországban folytatták szolgálatukat. Hasonló körülmények között érték el a német-osztrák határt, ahol a háború befejezése érte őket. Itt már menekült- és fogolytábor őrzésére alkalmazták századukat. A sok ezer menekült és fogoly között szép számmal voltak magyarok is. E századnál ketten voltak, akik magyarul és angolul jól beszéltek, ők látták el a tolmács szerepét.

István hálás volt a sorsnak, amiért Nemzetével szemben ilyen magasztos munkára rendelte. Mint egy misszionárius járt-kelt a táborban, s boldog volt, amikor egy-egy honfitársán segíthetett. Többnyire bűven akadt. A kórházakat is gyakran látogatta, ahol szintén voltak magyar sebesültek. Elhalt magyarok temetésein, ők ketten, tolmács társával képviselték Amerikát.

Az egyik kórházi látogatása alkalmával arról értesült, hogy a következő napon egy magyar katonát is temetnek. Parancsnoka kószorut küldött az elhaltak és a két tolmácsot rendelte ki ezen temetésre.

A két katona elhelyezte a kószorút a koporsón, s ezután a gyászfátyolos feleséghez léptek, hogy tolmácsolják Amerika népének részvétét. István egy pillantást vetett a gyászfátyolos asszonyhoz simuló 6-7 éves lánykára, akit vigasztalásul megsimogatni akart. E pillanatban tekintete megmerevedett, hirtelen hűhullám öntötte el egész testét, és vejrjtékezni kezdett. Érezte, hogy kezd szédülni. A foltúnés elkerülése végett egy lanyha mozdulattal megsimogatta a kislány arcát, és görcsösen megragadta bajtársa karját, aki rosszat sejtve gyorsan elvezette.

-Az ég szerelmére, mi történt veled?-kérdezte bajtársa.

-Csoda! Csoda! Bajtársam!- felelte István könnyeinck záporában,

kissé kábultan.

-Tudod kik a gyászolók? A feleségem és a gyermekem!- Aztán zokogva szoritotta fejét a kórház rideg falához.

Bajtársa értelmetlenül nézte a zokogó férfit, de nem kért magyarázatot. Sejtette, hogy a hulló könnyeknek nagy ára lehet.

A gyászmenet elindult a kórház kápolnájából, és a két katona feszes tisztelgéssel búcsúzott az elhunyt hóstól. Ez alkalmat nyújtott az apának, hogy az elő bi megállapításait ellenőrizhesse.

-Nem, nem tévedtem. Az alma-homlok, a sötét lélek mandula szemek,

a húsos orrcimpák, a kissé olálló fülek, s a gesztenyeszőke haj; ez csak ő lehet- motyogta hangtalanul. -De az anyja?... Az a becsott szemű,

aszott teremtés?... Talán... - A gondolkozás kissé felfrissítette és sietett bajtársának magyarázattal szolgálni.

-Hihetetlen- csóválta az a fejét.- Valóban a csodával határos eset és most?...

-Mindon pillanatom a gyermekomé és a feleségomé; csak nem tudom, hogy az elhaltban kit gyászolnak. Ehhez kérem segítségédet.-

-De talán tanácsos lenne meggyőződést szerezni arról, hogy nem-e tévedsz?-

-A gyermekommal kapcsolatosan szinte kizárt, esetleg az aszszony?...

-Én azt ajánlom, hogy a temetőből kísérvük őket észrevétlenül a lakásukig.-

-Bölcs vagy bajtársam- sóhajtott a István. -Csak a türelmem... Az idegeim... - Hirtelen megfordult és öles lépésekkel vette utját a temető felé.

Bajtársa egyideig némán, tanácstalanul nézett utána, majd lassu léptekkel követni kezdte. Amikor kiért a házsorok közül, a temető kapujánál megpillantotta bajtársát a feleségének oldalán s karján a gyermekével.

A nap lemenőben volt és a fénylő sugarak aranyozták boca kis családot. A bajtárs szinte öntudatlanul sóhajtott: -Ember, ember, eredeti bűn rabja!-

oooOooo

A SZÍVOS MUNKA EREDMÉNYE.

Szinte lehetetlen még a festőknek is vászrán visszaadni azokat a színeket, amelyekkel a természet tobzódik így ősszel. A hatalmas bükkfák és tölgyek ezer árnyalatát adják a sárgás-vörösök színeinek, és ahol a lombfa közé még az örökzöld fenyő is keveredik, ott olyan szín-pompát varázsol a szemlélő elé a természet, mellyel nem tud betelni a szem, bármennyire is szinte megittasul a szemlélőtől. Dár a sárguló lomb emlékeztet az elmulásra is, mégis szívet-lelket felvidít, megnyugtató az a fenséges szín-pompa. Hátha még a természetet szerető bolyongása közben pusztát is vihet a vállán, ha cserkészve, bandukolva a vad nyomait keresi, figyel, az elmulást is felejt. Nem is tudja, mi köti le jobban a figyelmét, az átváltó nyom-e, vagy az őszi napsütéses szín-pompa.

-Az X-ón tartandó erdei, mezei hajtóvadászatra szívesen látjuk. Golyós és serétes fegyver szükséges. Találkozás nálam 7 órakor. Aki le nem mond, jön. Vadász üdvözlettel -szólt a nyomtatott meghívó.

Erdei hajtást meg lemondani a lehetetlenséggel határos. Csak az idő legyen kedvező...

Már két nappal a vadászat előtt átnéztem újból a mindig különös rendben levő puskáimat. Ilyenkor az ember az olajat eltávolítja, szárazra teszi a csőveket, hogy "szagot" ne kapjon a nagyvad. És a serétes töltények válogatása... Ilyen serétest is, meg olyat is. Fácánra is más mellett, a nyulra is. Nem is szőlva a róka komárról, melyet minden vadász nagy előszeretettel ejtett el, ha éppen cső elé került.

A vendéglátó házigazda magyaros szeretettel adott vadászreggelt. A reggelinél csupa jó ismerős, jó barát, vadász pajtás találkozott. Alig akadt egy-egy új vendég. Mi mindannyian törzsvendégek voltunk nála, és meg nálunk, ha mi tartottuk őszi-téli nagy vadászatainkat. A hangulat mindig derűs, mondanám emelkedett volt, amihez nagyban hozzájárult a remek reggeli, amit mindig bicskával ettünk. A háziasszony büszkesége volt a füstölt szalonna, melyet úgy elkészíteni kevés háziasszony tudott. Ez az ő titka volt, melyet nem árult el senkinek. És nem utolsó helyen állt a "papramorgó" sem. Egy-két kupicával nagyon is csuszott a szalonna ágyra, de csak mértékkel, mert különben mellője lőttünk volna. És az a sok anekdóta... Már a reggelinél kezdődött és végződött vacsora után a búcsúzások. A jó cimborák mind azon törték már jó előre a fejüket, hogyan lehetne egy-egy vadász pajtást megtréfálni. Ennek meg százféle változata volt.

A vadászat az erdei hajtással kezdődött. A fiatal tölgyes volt a lakóhelye az őzeknek, szarvasoknak, a jó oltalmat nyújtó gazost

szerette a nyúl is, a fácán is; ahol e kettő tonyázik, ott elmaradhatatlan a vörös frakkos róka koma is. A vadászat izgalma a legöregebb vadászokon is erőt vesz. Jön-e rá egyáltalán nagyvad, ha igen, hogyan, miért? Milyen az előterep, a meglátási viszonyok stb. stb.

Az erdei hajtás ugy 11 órára véget is ért, eredmény nem sok volt, mert a vadőr jelentése szerint vagy 6-8 fős szarvas "rudli" lövés nélkül, a hajtók vonalán keresztül visszatört. Ugy látszik, ezt a megoldást tartották a legjobbnak saját érdeklükben. Egy-két róka volt a hajtásban, no meg nyúl és fácán szép számmal. De ezekkel találkozunk még ma.

A mozei hajtáshoz akart a társaság felállni, amikor a cserjésből egy csendőr járőr méltóságteljesen közeledett a jökevdű vadász társasághoz.

Katonásan tisztelgett, majd kérte a vadászjeveket.

-Rendben van itt minden, törzsrőmester ur-, szólt a házigazda.

-En elhiszem, Nagvságos ur, de kötelességünket teljesítjük csak, ha pár percig zavarjuk a vadász urakat.-

Mindenki vette elő a tarisznyájából a vadászjegyet. Nem volt itt hiba.

-Sikerült már?- kérdezte a házigazda.

-Még nem egészen, de remélem, rövidesen eredmény is lesz.-

A járőr máris eltávozott, majdnem abba az irányba, ahonnan jött, miután előzőleg a vadőrrel beszélt egy keveset.

Ilyen hajtó vadászatoknál mindig ügyelni kell a már levadászott területre. A megsebzett vad valahol elfekszik, és az orrvadászok találják meg. Még azután az orrvadász is merészebben garázdálódik ilyenkor; a sok lövéldőzés közben nem tűnik fel az ő biztos lövésének hangja - oktatta járőrtársát Barátosi törzsrőmester.

-Bevonuláskor majd utána nézünk Kutnyak Pálnak is, merre járt, mit csinált ma? Ugyis tudja, alapos a gyanum, sok minden okból folyólag, hogy ő ritkítja a vad állományt, de csak gyanunk van. Sem puskát, sem más bizonyítékot, sajnos, eddig nem tudunk felmutatni. Emlékszik? Mielőtt ma a vadászokhoz értünk volna, hallottunk egy lövést, mintha Katona puska-~~l~~lőtték volna. Azért is érdeklődtem a vadőről, lőtték-e nagyvadat. Még csak lövést sem tettek ilyenekre.-

-Egyszer ő is biztosan közrekerül, ha valóban orrvadász, valamit, valahol elhibáz.-

-Ravasz ember ez a Kutnyak, de remélem, egyszer mégis sikerül elkapni. En már többször is tartottam nála házkutatást, de soha semmit sem találtam. Nyoma sem volt annak, hogy orrvadász, pedig mindenki annak tartja. A puskáját és töltényeit is valahol a határban rejtogeti.-

A szürkeület hamar beáll így ősszel. A járőr is bevonulóban volt, még csak kettő, az űrsállomáshoz közeli tereptárgyat kellett lepor-tyázni. Sok időt sem vett ez igénybe, mert az ott lakók igen rendes emberek voltak.

Utolsó tereptárgy az űrsállomás vol. Annak egyik mellék-utcájában lakott Kutnyak, a vadászással gyanusított.

Mire a járőr a házához ért, már majdnem sötét volt. A konyhát dróton lógó, rozoga petroleum lámpa világította meg, a tűzhely barátságos meleget árasztott.

A járőr hangos "jó estét" kívánásra kinyitl az ajtó, és Kutnyakné állt az ajtóban.

-Itthon van-e az ura, Kutnyakné?-

-Itthon törzsrőmester ur. Egész nap itthon volt, mert így ősszel nem sokan keresnek munkást. De tessék bejönni!-

A szíves hívást nem kellett kétszer ismétetni. A járőr már bent is volt a konyhában. Alacsony széken, a tűzhely mellett ült Kutnyak. Látszólag nem régen jöhetett haza, fáradtságát pihenhette. Még a csizmáját sem vetette le, amely sáros utat megtételét igazolta.

-Hát maga nem ment ma vadászni?- kérdezte a járőrvezető.

-Vadászni? nem szoktam én vadászni törzsrőmester ur.-

-De máma körvadászat van, és maga nem ment el hajtani?-

-Körvadászat? Máma? Nem is tudtam.-

-Pedig ott néhány pengő lehetett volna keresni.-

-Hát az igaz, de nem hozza be odamenni, mert több lábbeli, meg

ruha szakad ott, különösen a bokrosban.-

-A bokrost is megvadásszák?- kérdezte gyanútlanul a jv.

-Az a fontos. Ott van a legtöbb vad.-

Amint így beszélgettek, a jv. éles szeme friss véryomokat fedezett fel Kutnyak kabátjának ujján. Nevezett tekintete is odátévedt, miközben a jv. kutató szemcseit figyelte.

-A véres kabátomat nézi törzsőrmester ur? Fát vágtam délután, és egy darab úgy orron ütött, hogy eleredt az orrom vére. Alig tud tud elállítani.-

-En olhiszem Kutnyak- mondta szeliden Barátosi törm.

-No mi lesz a vacsora Kutnyakné?-

-Egy kis sült krumpli, már jár is a szaga.-

Igazat mondott. Érezhető volt a sült krumpli szaga.

-No Isten velük, mert még ma nagy út áll előttünk. Csak érdeklődni akartunk a vadászat eredménye után. Azt hittem Kutnyak is ott volt- köszönt el a járőr.

Kutnyak mégis hint volt a határban, meg vadat is lőtt. No majd előkerül- nyugtatta meg magát Barátosi törm.

Két nap múlva, este 8 óra körül, megint meglátogatta Kutnyakot a helyi ügyeleti járőr. Most nem krumpli, de sült hús szaga terjengett.

-No Kutnyak ma mi is itt maradtunk vacsorán.-

-Lehetséges törzsőrmester ur. Van egy kevés.-

Most már nem tagadott tovább Kutnyak. A hajtasból visszatérő szarvasokból ő lőtt ki egy tehenet. A kabátja is azért volt véres, a csizmája meg agyagos-sáros.

A járőrök sohasem találtak nála semmit a házkutatások során, mert a határban egy összedőlt pincében tartotta a puskát is, meg a lelőtt vadak is ott lettek raktározva, hogy apránként hazahordja.

Milyen jó, ha a járőrök eredménytelen házkutatások után -néhány nap múlva- újból és váratlanul a gyanusított házánál megjelennek, amikor már azt véli az illető, hogy a gyanu róla elterelődött.

oooOooo

KÖZLEMÉNYEK, HIREK, SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Karsay Elek fhgy. bajtársunk f.évi szeptember hó 14-én házasságot kötött Földes Máriaival Buffalóban. Sok szerencsét, örömet kívánunk az új párnak s frigyüket kísérje állandóan az Ur bőséges áldása.

Budapesten megerősített rendőr járőrök teljesítettek szolgálatot az ENSZ magyar kérdéssel foglalkozó rendkívüli közgyűlésének időtartama alatt. Vajjon miért volt erre szükség, ha Kádár szovjet helytartó -mint a kommunisták állítják- bírja a magyar nép többségének bizalmát és fokozatosan növekszik azoknak száma, akik a jelenlegi bábormány politikáját támogatják?

Az ESTI BUDAPEST napilap közölte, hogy a budapesti ugynevezett komány elrendelte a 16 éven aluli gyermekek jelentkezését a rendőrségen azért, hogy elkészítsék névsorukat. Az indoklás szerint erre az intézkedésre szükség volt, mert 22.000 iskola-hételes magyar gyermek nem látogatja az általános iskolákat és a nevelésügyi miniszter kénytelen volt a rendőrség segítségét kérni. A miniszter reméli, hogy ily módon kinyomozza az iskoláktól távol maradó tanulót. De ki hiszi el ma már az ilyen indokolást? Más cél rejlik e rendelkezés mögött és valószínűleg az, hogy alkalom adtán összeszedjék a magyar gyermekeket, kiszállítsák a Szovjetunióba, hogy ott janicsárokat neveljenek belőlük.

Apaváry Mihály alhgy. bajtársunkat f.évi augusztus hó 21-én elszólitotta a Torontó sorainkból. Augusztus 25-án temették el Montrealban, ottani csoportunk koszorút helyezett sírjára. Jó Bajtársunk Isten Vele!

=====

Ezton köszönettel nyugtázzuk az Ön hozzájárulását a B.L.-re a közp. segélyalapra.

=====

'A budapesti Külgügyminiszterium szóvivője nyilatkozott, hogy az ENSZ főtitkárát, Van der Stoepet vagy a nemzetközi politika bármely más, ismert vezető személyiségét a magyar kormány megfelelő időpontban, mint magánszemélyt szívesen látja vendégül. Azonban a magyar kormány egyetlen olyan politikai személyiség beutazására sem járulna hozzá, aki azal a céllal utazik hazánkba, hogy beavatkozzék a Magyar Népköztársaság belügyeibe. Ime itt a válasz az ENSZ-nek a magyar ügyben hozott legújabb határozatára, amely világosan bizonyítja, hogy tárgyalások útján nem lehet eredményt elérni a Moszkva által irányított kommunista kormánnyal.

A sziriai eseményekről sokat olvashattunk a lapokban az utóbbi időben. Szíriában ugyanis augusztus hó folyamán a vezető állásokban lévő összes politikusok és katonák kicserélődtek. Ugy itt, mint a közel-kelet más, fiatal arab államaiban a nemzeti eszméitől túlfűtöttek veszik kezükbe a hatalmat. Céljuk: először Arábia testéből az izraelita "fekélyt" (Izrael államot) eltávolítani, majd egy hatalmas és egységes arab államot alapítani. Ezekben az arab országokban erős a Nyugat elleni gyűlölet, és pedig azért, mert nem járulna hozzá Izrael megszüntetéséhez. (Izrael Moszkva hozzájárulásával az ENSZ szervezete alapította.)

Izrael modern fegyverekkel felszerelt erős hadsereggel rendelkezik és a szíriaiak is egy ilyen hadsereget akarnak vele szemben létrehozni. Miután a Nyugat nem volt hajlandó az ehhez szükséges felszerelést szállítani, jött Moszkva és hí csatlósa Csehszlovákia, akik bőségesen szállították a szükséges fegyvereket.

Nehéz megjósolni, hogy hova fejlődnek a közel-keleti események, de egy ma már bizonyos, hogy a moszkviták szilárd bázisra tettek szert az említett térségben.

Béke galamb: Végtelenül örülök, hogy végre megismerkedhettem egy derék szabadságharcossal. Es mondja, hogy fest magának Nyugat?

Szabadságharcos: Körülbelül úgy, mint odahaza a Mócsi horcsmáros. Ő ugyanis a jól fizető vendégeinek eltűrte, ha olykor-olykor szemébe mondták az igazat.

Béke galamb: (Elképedve) De, ... de? ... Uram Önök, ... s a jól fizető vendégek?

Szabadságharcos: Ah, igen. Tudja ugy sejtem, hogy Oroszország valahányszor "nehéz" pénzt fizet azért, hogy mi itt olykor-olykor megmondhatjuk az igazunkat, s ő Hazánkban szabadon garázdálkodhat.

Uj menekült Bajtársainktól számos otthoni, csö.nagy családukhöz tartozókról kaptunk hírt. Erdeklődő Bajtársainknak válasz-bélyeg csatolása mellett (nemzetközi coupon) készséggel nyújt felvilágosítást a szerkesztőség.

Karácsonyi akciónk támogatására ismételten felhívjuk Bajtársaink és Olvasóink szíves figyelmét. Senki ne mulassza el a segítséget, aminek Isten erre a lehetőséget megadta!

ooo0000

=====
H A N D S C H R I F T - K É Z I R A T. ADDRESS-CIM: B.L. Szerkesztőség.

UTRECHT. Merwedelade 183 bis. NEDERLAND.

=====
U.S.A.

Druckwerk:	Aan Heer	dr. Béla R E K T O R
Printed Matter:	Mr.	376. Eddy Rd.
Periodique!	Msr.	CLEVELAND 8. Ohio.
Drucksache!	Herrn	

PER LUCHTPOST
PAR AVION